

ДО

ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЖУРИТО НА КОНКУРСА ЗА
ДОЦЕНТ ПО ФИНАСОВО И ДАНЪЧНО ПРАВО
ПРИ ЮФ НА СУ „СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Р Е Ц Е Н З И Я

От проф.д-р Георги Петров Петканов

По конкурса за „доцент“ по финансово и данъчно право,

шифър 3.6 от класификатора

към Юридическия факултет на СУ „Св. Кл.Охридски“

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

В конкурса за доцент по финансово и данъчно право, обявен от Юридическия факултет на СУ „Св.Климент Охридски“, Държавен вестник, бр.33 от 11.04.2014г. се е явил единствен кандидат - гл.ас.д-р Атанас Огнянов Симеонов. Той е представил молба с изискуемите се документи и приложения.

На основание чл.24, ал.1, т.3 от Закона за развитието на академичния състав на Република България, участникът в конкурса е представил хабилитационен труд, а именно монографията „Тарифно класиране и произход на стоките съгласно митническото законодателство на ЕС“. Този труд има най-голямо значение за конкурса и затова ще бъде подложен на щателен критичен анализ.

Г-н Атанас Симеонов е роден на 08.02.1971г. Средното си образование е завършил през периода 1986-1989 г. в Първа гимназия в гр.София, а висшето - през 1992-1997 г. в ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски“. След отбиването на военната си служба приключва и задължителния едногодишен юридически стаж.

През 1999 г. г-н Симеонов е назначен за редовен асистент по Финансово и Данъчно право в СУ „Св.Климент Охридски“, Юридически факултет, катедра „Административноправни науки“. Като старши асистент е повишен през 2002 г., а от 2008 г. е главен асистент, какъвто продължава да е и до днес.

През 2008 г. г-н Симеонов защитава докторска степен по право на тема: "Митническо задължение".

Кандидатът владее английски, френски и руски езици.

Към момента, наред с изграждането на академичната си кариера, г-н Симеонов практикува и като адвокат.

Главен асистент Атанас Симеонов има 15 години преподавателски стаж. Той е водил семинарни занятия и е чел лекции по Финансово и Данъчно право в Юридическия и Стопанския факултети на СУ „Св.Климент Охридски“. Преподавателският му стаж е впечатляващ. Той е утвърден преподавател с безспорен авторитет в академичните среди. Радва се на престиж сред колегите и студентите. Бил е член на Общото събрание на Юридическия факултет и научен ръководител и рецензент на дипломни работи в магистърските програми. Чете в Стопанския факултет /на английски език/ задължителна програма Българско, Европейско и Международно данъчно право. Чете също и три избираеми дисциплини: „Митническо право“, „Правен режим на международните икономически организации“ и „Икономически системи на ЕС“.

Като преподавател г-н Симеонов взема участие в изпити, конкурси за докторанти и асистенти, участва в катедрени съвети и различни комисии. Участва и в множество научни конференции в страната и в чужбина – София, Варшава и др.

I. ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД

Хабилитационният труд на тема: „Тарифно класиране и произход на стоките съгласно митническото законодателство на ЕС“, издателство „Сиби“, София 2014 г., стр.254 представя кандидата достойно. Може да се каже, че това е второто му сериозно научно изследване в областта на митническото право. Първата монография, която е докторската дисертация на г-н Симеонов, е завършена през 2007 г. В нея той разглежда правния режим на митническото задължение. Изследва и правната уредба на задължението в съответствие с митническото законодателство на ЕС. Основните тези от дисертационния си труд, авторът развива в бъдещите си научни изследвания, в т.ч. и в настоящия хабилитационен труд, в който предмет на анализ са допуснатите отклонения на националните правила от законодателството на ЕС. И затова този труд е

естествено продължение на дисертацията и тази връзка е един от основните приноси моменти в него.

Хабилитационният труд на г-н Атанас Симеонов е обсъден от членовете на катедрата по Административноправни науки към Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“, които му дават изключително висока оценка и формулират заключението, че той притежава необходимите приноси качества на хабилитационен труд, с който г-н Симеонов може да участва в конкурса. Трябва да се допълни само, че научните трудове на кандидата обхващат важните проблеми, свързани преди всичко с осъществяващите се процеси на митническата реформа в страната.

Хабилитационният труд е естественото му продължение на първото монографично изследване на г-н Симеонов, а именно – Митническото задължение, което е свързано с облагането с мита и такси с равностоен ефект на територията на ЕС, в т.ч. и в Република България, като държава членка на Общността. И двете монографични изследвания представляват задълбочено проучване в сферата на митническото право, каквото до настоящия момент не е извършвано в българската правна литература. Действащият Митнически кодекс /МК/ съдържа сериозни пропуски и недостатъци, които се нуждаят от спешни обновявания и приемането на нова правна уредба. Приетият Модернизиран митнически кодекс /ММК/ обаче не успя да постигне очаквания ефект и прилагането му беше отложено. Липсва единна система, която да гарантира висока степен на контрол спрямо стоките, въвеждани на територията на ЕС, има и редица други затруднения.

Без да изброяваме тези недостатъци само ще посочим, както отбелязва и самият автор, че изследването позволява да бъдат направени редица улеснения и подпомагане на работещите в митническата администрация, чиито практически занятия нерядко изискват творчески, дори научен подход. Практиката, колкото и значима да е тя, не бива да се превръща в единствения източник на познание. Нейното предназначение е да претворява и проверява, а и нерядко да обогатява научните постижения в дадена сфера. Само практическият опит не е достатъчен, защото лишава администрацията от възможността да проявява необходимата за всяка дейност гъвкавост и творчество.

В монографичното изследване са направени редица предложения, които според мен ще обогатят действащата правна уредба. Споделям по-голямата част от тях, а това са основните приноси моменти в труда.

Актуалността на изследването се състои в това, че на практика трудът е първото цялостно научно изследване в българската правна литература по отношение на материята за тарифното класиране и произход на стоките.

Научната цел, която авторът си е поставил и успешно е изпълнил, е чрез критично разглеждане на процесите в митническото право да покаже динамичното им развитие през годините и да бъдат дадени препоръки за доразвиването им и тяхното усъвършенстване. И това е направено сполучливо в труда.

На първо място, в митническото законодателство на ЕС липсва легално определение на понятието „стока“, което е съществен недостатък и трябва да бъде отстранен. Въвеждането на легално определение безспорно ще доведе до яснота в материята по отношение на обекта на облагане с митни сборове. Споделям и даденото от автора определение на понятието „стоки“.

На второ място, в нормативните актове, отнасящи се до митническото право, липсва легално определение и на понятието „такси с равностоен ефект“. Нещата стоят по същия начин, както и с понятието „стоки“. Съдебната практика е преодоляла този недостатък чрез решенията на Съда на ЕС. Както обаче сочи и г-н Симеонов, този въпрос трябва да бъде решен чрез нормативния акт, който урежда тази материя, а не чрез съдебни решения. Нещо повече, в последния приет Митнически кодекс, чието приложение е отложено за 2016 г., липсва понятие за „такса с равностоен ефект“. Вероятно законодателите в ЕС са стигнали до извода, че проблемът е преодолян, поради което е отпаднала необходимостта от нормативната му уредба. Както обаче г-н Симеонов, така също и аз смятам, че този подход е неправилен. Ако това е разбирането на ЕС считам, че то е необосновано. Нещо повече, трябва да се допълни, че в рамките на първичното законодателство на ЕС понятието „такси с равностоен ефект“ все още съществува. И поради това, изключването му от правната уредба е недостатък, който категорично трябва да бъде отстранен.

На трето място смятам, че обяснителните бележки към Комбинираната номенклатура на ЕС нямат нормативен характер. Това е друг съществен

недостатък в рамките на нормативната уредба на ЕС и той също трябва да бъде преодолян.

На четвърто място, в настоящото изследване е предложено ново разбиране за същността на митата като вид публично държавно вземане. Съгласно обяснението, което авторът прави и аргументите, които изтъква, то се отличава с редица особености, непозволяващи поставянето му под общ знаменател с косвените данъци. Споделям това разбиране на автора.

На пето място, подкрепям и разбирането на автора, че е извършено едно ново научно изясняване на понятията „общностни“ или „съюзни“ стоки. Без съмнение по този начин е въведена по-голяма яснота по отношение на съдържанието му, което ще допринесе както за теоретичното, така също и до практическото осмисляне на разглежданата проблематика. Двете понятия „общностни“ или „съюзни“ стоки, възприети от автора, трябва да бъдат подкрепени.

На шесто място, внимание и подкрепа заслужава и един друг въпрос, който авторът поставя. Става въпрос за произхода на стоките и проследяването на проблема в съвременната нормативна уредба. Още повече, че произходът на дадена стока, продукт или материал е основна тема, и от нея в значителна степен зависи определянето на размера на митническото задължение. Именно тук са съсредоточени основните усилия на цялата световна общност. До настоящия момент в българската правна система не е изследвана проблематиката в тази сфера. С основание авторът смята, че е необходимо по-стриктно изпълнение на задълженията от митническите органи по повод определянето на произхода на внасяните или изнасяните стоки на и от територията на ЕС с цел гарантиране на интереса на държавите-членки на съюза.

Трябва да се отчита, че предизвикателствата в тази част от дейността на митническите администрации са твърде многобройни. Производството на стоки в много случаи убягва от контрола на митническата администрация. Затова правилно се предлага изграждането на система за постоянен анализ и постоянна преквалификация на служителите в митническата администрация. В противен случай рискът от недостатъчна защита на държавния интерес действително ще остане открит.

И на последно място, бих искал да посоча между по-важните приноси моменти в хабилитационния труд и това, че в него е предложен подробен анализ

на въпросите относно издаването на обвързваща информация за тарифното класиране или произхода на дадена стока, продукт или материал. Направени са предложения за промяна в съществуващата нормативна база, като например необходимостта от отпадане на изискването към молителя при издаването на обвързваща информация да посочва правното основание за определянето на произхода, а както е известно подобно задължение не може да бъде вменено на пасивния субект на митническото правоотношение. Правното основание може да бъде извършено единствено от органа, посочен от закона като компетентен да правораздава.

Има още много недостатъци в правната уредба и тя също се нуждае от промяна. Изработеният за целта план не проработи и нищо от съдържащото се в програма „Митници 2013“ не беше доведено до край. Освен това, с някои незначителни промени, се прилага водещото митническо законодателство от 1992 г. ММК също не произведе действие. Разпоредбите му бяха изменени с новоприетия МК на съюза. Програмата „Митници 2013“, вече носи наименованието „Митници 2020“ като в нея се посочва, че държавите членки нямат готовност за въвеждане на новата уредба на Митническия кодекс на съюза.

Като цяло трудът трябва да се оцени като обогатяващ научните знания и полезен за практиката.

II. СТАТИИ

Освен с хабилитационния труд г-н Атанас Симеонов участва в конкурса с 2 научни статии. И двете са в сферата на митническото право.

Научната статия „Последващ контрол на декларирането по чл.84 и сл. от Закона за митниците, сп. Съвременно право, брой 4, 2009 г. в обем на 23 страници, в която са изследвани въпросите, отнасящи се до осъществяване на последващ контрол от митническите органи. Там са установени два вида контрол - проверка на декларацията и същински последващ контрол. Този режим е възприет, макар и не в пълнота, и доразвит от българския законодател. Българските митнически органи заобикалят по-тежката процедура по последващ контрол. Те приемат, че в рамките и на двете производства могат да пристъпят към събиране на доказателства, в т.ч. и по т. нар. „линия на международно сътрудничество“ и след като се снабдят с такива, и в двата случая издават индивидуални административни актове, с които променят митническата облагаема стойност на стоките, допуснати за свободно движение на територията

на страната. А очевидно, че не такава е волята, заложена в разпоредбата на закона. Иначе не би съществувала необходимост от обособяването на две самостоятелни процедури, съдържащи две различни правила. Изследването, проведено от автора на статията, внася яснота именно в това противоречие като дава точен отговор на въпроса кога може да бъде извършена проверка и кога митническият орган е длъжен да осъществи последващ контрол. До това въсъщност се свеждат и приносните моменти в статията.

Втората статия на г-н Атанас Симеонов е „ВАС потвърди административен акт, въпреки че му липсват мотиви“, сп. Правен свят, Електронно издание, брой 9, 2011 г. В нея авторът е направил анализ на конкретно съдебно решение от практиката на Върховния административен съд. Авторът е предложил и сполучлив опит да изследва съдържащите се в него недостатъци, като прави и препоръки за тяхното преодоляване.

III. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ

Познавам г-н Симеонов от 1999г., когато постъпи като асистент по финансово право към Юридически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. Личните ми впечатления от него са, че той притежава сериозни възможности за научни изследвания. В работата си е доказал теоретична подготовка и познания, които му дават възможност и за практическа изява.

Кандидатът има и необходимият минимум педагогическа дейност.

От преценката на хабилитационния труд и на останалите трудове се установява убедително, че кандидатът за конкурса гл.ас.д-р Атанас Огнянов Симеонов има значителни научни изследвания и постижения. Освен това, той участва високопрофесионално в педагогическата дейност на редица факултети на СУ „Св. Кл. Охридски“. Преподава Финансово, Данъчно и Българско, европейско и международно данъчно право.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на изложеното по-горе може да се направи следното заключение. Хабилитационният труд на гл.ас. д-р Атанас Симеонов е сериозно и задълбочено научно изследване. То е посветено на важния проблем в правната ни литература и практика, какъвто е този за Тарифното класиране и произход на

стоките съгласно митническото законодателство на ЕС. Трудът се откроява със завидна научна стойност, със задълбочен научен анализ, с множество предложения за усъвършенстване на българското и европейското митническо законодателство. По моя преценка трудът напълно отговаря на изискванията за хабилитационен труд.

Поради всичко това, на основание чл.27а от Закона за развитието на академичния състав на Република България, предлагам на уважаемото жури на конкурса, да вземе решение, с което да предложи на ФС при ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски“ да присъди на гл. ас. д-р Атанас Огнянов Симеонов научното звание „доцент“ по финансово и данъчно право.

София, септември 2014 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

/проф. д-р Георги Петканов/